

STATUTUL
COMUNEI BISTRITA
BIRGAULUI

2018

ROMANIA
JUDETUL BISTRITA-NASAUD
CONSILIUL LOCAL AL COMUNEI
BISTRITA BIRGAULUI

ANEXA
la Hotărârea Consiliului local
Bistrita Birgaului Nr. 16/2018

STATUTUL

COMUNEI BISTRITA BIRGAULUI

A. DELIMITARE TERITORIALA A UNITATII ADMINISTRATIV-TERITORIALE

Comuna Bistrita Birgaului este situată în partea de nord a României, între paralela 46 – 47 grade și 47 – 37 grade latitudine nordică și între meridianele 23 – 37 grade și 25 – 37 grade longitudine estică.

Comuna Bistrita Birgaului este poziționată în partea central – estică a județului Bistrița-Năsăud, la o distanță de 27 km de Municipiul Bistrița și este așezată în Depresiunea Bistriței fiind învecinată la nord-vest cu comuna Prundu Birgaului, la sud-vest cu Comuna Cetate, la nord Comuna TihaBârgăului, în partea estică cu județul Suceava, iar în partea sudică cu județul Mureș. Localități componente :SAT BISTRITA BIRGAULUI SI SATUL COLIBITA-localitate care din anul 2017 este declarata statiune de interes local.

B. ISTORIC

Alflat la 27 km amonte de Municipiul Bistrița, pe malul drept al Bistriței ardelene, satul Bistrița Bârgăului este reședința comunei Bistrița Bârgăului, județul Bistrița-Năsăud ,iar satul Colibita este situat la 15 km de satul de resedinta .

Trecutul istoric al comunei Bistrița Bârgăului este marcat în mare măsură de istoria ținutului Transilvaniei, în mare parte de existența Regimentului II de graniță care a funcționat între anii 1762 – 1851 și de istoria întregii zone a Văii Bârgăului fără a minimaliza influența marilor evenimente istorice care au avut loc, de-a lungul anilor, pe plan național și internațional.

După retragerea stăpânirii romane (271 – 275 d. Hr.), în perioada migrațiilor dacii liberi romanizați din Valea Bârgăului au supraviețuit, au dăinuit și au fost capabili să asimileze și pe slavii așezați aici începând cu secolul al VI-lea. Ulterior, maghiarii și sașii, începând cu sec. XI –XII, au influențat și ei toponimia existentă. Pe măsură ce satele s-au extins, au devenit domenii feudale și s-au separat în BORGIO INFERIOR sau Bârgăul de JOS și BORGIO SUPERIOR sau BÂRGĂUL DE SUS. Dar odată cu militarizarea, 1784 fiecare sat bârgăuan a devenit unitate administrativă.

Un eveniment important în dezvoltarea istorică a acestor localități îl constituie militarizarea acestei văi prin includerea acestor comune în Regimentul II de graniță, înființat de către Maria Tereza, în anul 1762. Comunele din Valea Bârgăului au fost militarizate abia în anul 1783. Până la această dată în toată valea existau numai două comune și anume Bârgăul de Jos și Bârgăul de Sus.

Comunele din Valea Bârgăului s-au înființat succesiv. Din Bârgăul de Jos a luat ființă Josenii Bârgăului (Borgo Joseni), apoi Susenii Bârgăului din care se presupune că s-a despărțit Mijlocenii Bârgăului. Rusu Bârgăului, după un fascicul nemțesc, a existat la anul 1317 și anume în partea stângă a râului Bistrița, sub Dealul Dracului, unde se afla o mănăstire a care a poposit Petru Rareș, domnul Moldovei, când a părăsit țara de invazia vecinilor (poloni, tătari, turci), și s-a așezat la Cetatea Ciceului, lângă Reteag.

Din Bârgăul de Sus s-au desprins Prundu Bârgăului, Tiha Bârgăului, Mureșenii Bârgăului și Bistrița Bârgăului.

Bistrița Bârgăului, ca unitate administrativă cu rang de comună, se poate considera că a luat ființă în anul 1783, odată cu militarizarea comunelor din Valea Bârgăului. Până atunci aparținea administrativ de Bârgăul de Sus. Sunt deosebit de relevante, în acest sens, consemnările făcute de popa Vasile Pavel, în prima monografie existentă despre Valea Bârgăului, apărută în anul 1876, în care se menționează că : *„Înainte de militarizare comuna Borgo Bistrița a fost tare împrăștiată, oamenii locuiau cu casele lor , fieștecare unde-și aveau locul său propriu și atunci spuneau bătrânii că trăiau mai bine ca acum.*

Locul unde stă satul acum a fost mlăștinos , acoperit cu arini și a fost a oamenilor din Joseni și din celelalte sate din Jos și acelora li s-au dat alte locuri din hotarul Borgo Bistriței. Și după ce au format grădini la fieștecare unde să-și pună casa , au hotărât să aducă și bisericile din sus să le așeze în sat”.

Colibița, înființată în a doua jumătate a secolului XVIII –lea, avea caracter temporar servind ca loc de pășunat, majoritatea locuințelor erau simpla adăposturi (colibe, sălașe). Până în anul 1940 Colibița era o renumită stațiune climaterică foarte recomandată bolnavilor cu afecțiuni pulmonare și neuro-psihiice patronată de o societate numită „Caritatea” care avea sediul în Cluj.

Străvechile așezări submontane au constituit rădăcina din care s-au format, odată cu militarizarea, comunele din Bârgăul Superior : Bistrița Bârgăului, Mureșenii Bârgăului, Tiha Bârgăului, și Prundu Bârgăului : Concluzia pe care vrem să o prezentăm ar fi aceea că vechii locuitori din Bârgăul Superior, erau familiile care alcătuiau așezările submontane de la Strâmba, Piatra Bridireiului, Bozganii, poate și Colibița, Tihuța, Ciosa, dar sigur și Prundu Sec. Acești locuitori trăiau în gospodăriile lor, situate în zone ocrotite natural din calea năvălitorilor, dar și asupritorilor, care s-au perindat de secole prin aceste locuri care n-au fost niciodată pustii. Putem susține chiar ideea că aceștia au fost urmașii dacilor liberi, sau a celor care, ulterior s-au amestecat cu romanii.

În anul 1380 toate comunele existente în Valea Bârgăului au trecut prin donațiune făcută de regele Ungariei la familiile grofilor Bethlen și Kemeny-(Coman) care le-au stăpânit până în anul 1783 când statul ungar le-a răscumpărat dându-le grofilor respectivi domeniul Palvi (Păuliș) din Banat fiindcă locuitorii erau angajați ca militari în Regimentul II românesc.

Astfel locuitorii din Valea Bârgăului au devenit iobagi pe moșia acestor grofi, fiind dotați cu puțin pământ, și acela steril, muntos, fără alte venituri, fiind obligați să plătească dijmă :piei de jder, cocoși de munte, piei de vulpi, urși, lupi, etc.

Din perioada anilor 1336 – 1506 Valea Bârgăului devine, pe cale ilegală , „domeniul feudal” al familiilor Apaffi și Bethlen aparținând de același comitat Dăbâca, unde acestea își aveau reședința.

În intervalul dintre anii 1529 – 1552, pentru o scurtă perioadă Valea Bârgăului a fost în posesiunea Moldovei pe timpul domniei lui Petru Rareș, împreună cu Ciceul și Rodna.

Între anii 1552 – 1783 teritoriul Văii Bârgăului revine din nou în proprietatea familiilor nobiliare Bethlen, din comitatul Dăbâca, perioadă în care timp de 11 luni, (în anul 1600), a făcut parte din primul stat românesc centralizat, sub Mihai Vodă Viteazul.

Trista epocă de subjugare a comunelor românești se schimbă în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, soarta românilor ameliorându-se prin militarizarea comunelor

românești. Prin această dispoziție viața și situația socială a comunelor din Valea Bârgăului, precum și a celorlalte comune militarizate, intră într-o nouă etapă.

Pacea de la Karlowitz (1699) aduce o schimbare radicală în structura internă a Transilvaniei, protectoratul austriac luând locul celui turcesc. Armata fiind slabă și pericolul turcesc și tătăresc continuând să amenințe granițele, casa domnitoare din Viena hotărăște să înființeze regimente de graniță pentru a pune stavilă invaziilor turcești. Astfel, pe lângă regimentele de graniță existente, de la Marea Adriatică până la Porțile de Fier, s-a constituit un cordon de apărare de la Porțile de Fier până în nordul Transilvaniei spre Bucovina, format din regimente de graniță.

Înființarea acestor regimente de graniță s-a făcut sub domnia Împărătesei Maria Tereza (1740 – 1780).

Primele comune militarizate au fost cele din Valea Someșului, (în anul 1762), împreună cu alte două comune din Valea Șieului: Mărișelu și Sântioana, iar în anul 1764 au fost militarizate comunele Monor, Gledin, Șieut, Budacul Românesc, și Ragla, din Valea Șieului și Morăreni și Rușii Munți din Valea Mureșului.

Cu localitățile din Valea Bârgăului, situația a fost mai încurcată, întrucât aceste comune erau supuse Contelui Bethlen, care singur era stăpân pe ele. Soarta locuitorilor din această vale era cât se poate de tristă, prin obligațiile multe și grele precum și prin prestațiunile urbariale. Populația dorind să scape de această stare vitregă de lucruri, a intervenit adeseori la comanda Regimentului din Năsăud pentru a obține militarizarea.

În anul 1783 încep pregătirile pentru militarizarea Văii Bârgăului, o comisie mixtă lucrând la fața locului în intervalul de timp de la 7 august la 17 octombrie ale aceluiași an.

Familia Bethlen a formulat pretenții exagerate de despăgubire, în cele din urmă fiind obligată să mai reducă din ele. După mari greutatea însă s-a ajuns la concluzia, prin stăruința Guvernatorului și ordinul Mariei Tereza, să se despăgubească contele Bethlen, din visteria țării și să se militarizeze aceste comune, tot cu aceleași drepturi, adică liberi și stăpâni pe averile lor.

Astfel, în anul 1785, la cererea familiei Bethlen, aceasta este despăgubită de către autoritatea militară, pentru averile locuitorilor acestor comune, cu suma de 700 mii de Florini, dintre care 300 mii Fl. au fost achitați imediat, iar pentru restul de 400 mii Fl. cedându-se domeniul fiscal Păuliș din Banat.

Prin militarizarea Văii Bârgăului, românii de aici scapă de situația de iobagi.

Regimentul era format din 12 companii și era descentralizat, având Comandamentul general la Năsăud. Companiile erau repartizate pe văi, câte 3 – 4 comune la o companie. Borgo Bistrița făcea parte din compania III-a alături de Borgo Prund, Borgo Tiha și Borgo Mureșeni, iar Borgo Joseni, Borgo Mijloceni și Borgo Suseni constituiau compania IV-a.

În comune domnea ordinea, disciplina, cinstea și energiile erau îndrumate spre binele general. Grănicerii nu erau în permanență la serviciu, după terminarea orelor de serviciu, ei se duceau la casele lor putându-se ocupa de agricultură și gospodărie.

În timpul graniței militare, s-au luat diferite măsuri care urmăreau ridicarea standardului de viață a locuitorilor din comunele militarizate, pentru a facilita îndeplinirea serviciului militar.

S-au reparat drumurile, podurile, construindu-se și multe drumuri noi. De la anul 1783 până în anul 1788, s-a construit șoseaua națională peste Măgură, legând Valea Bârgăului cu Bucovina, asigurându-se astfel și legătura dintre Ardeal și Moldova. S-au luat măsuri pentru raționalizarea agriculturii, creșterea vitelor, și s-a introdus cultura cartofilor. S-au sistematizat satele dărâmându-se casele resfirate pe coline și așezându-le în vale sau la marginea râurilor, formându-se astfel comune noi, cu aspect de ordine.

S-au constituit case comunale, s-a introdus ordine în veniturile comunelor.

Familia grănicerească, compusă din toți membri conscriși pe o sesiune sau număr de casă, nu se putea dezmembra. Dezmembrarea familiilor era permisă numai cu aprobarea

autorităților militare superioare și numai în cazuri excepționale, când o sesiune nu putea oferi unei familii prea numeroase, loc și hrană suficiente.

De altfel și căsătoriile se putea contracta numai cu aprobarea prealabilă a autorităților militare. Prin căsătorie, femeia urma bărbatul, pierzându-și toate drepturile de la familia din care a făcut parte. La fel bărbații care prin căsătorie părăseau familia, îndepărtându-se în altă comună grănicerească, sau prin adopțiune, își pierdeau toate drepturile materiale asupra bunurilor imobile sau mobile stăpânite în indiviziune de la familia din care făcea parte.

Începând din anul 1770 s-au introdus cărțile funciare care au cuprins toate proprietățile imobile. Prin introducerea acestor cărți funciare, s-a pus ordine în raporturile de drept asupra bunurilor imobile, evitându-se astfel multe procese.

Între reprezentanții tuturor comunelor grănicerești au avut loc multe consfătuiri ajungându-se, în anul 1796, la un acord în privința împărțirii munților. Această repartizare a munților între comune nu a rămas însă definitivă, căci în anul 1807, în baza unui nou acord, s-a făcut o nouă repartizare, acord aprobat de autoritățile militare superioare. Prin această repartizare noul drept de proprietate al comunelor a fost trecut în cărțile funciare. Astfel comuna Bistrița Bârgăului a primit, în baza acestui acord, munții Breaza și Struniorul.

Pe teren cultural s-au realizat de asemenea multe progrese prin înființarea de școli.

Tot în timpul graniței militare, în urma diverselor măsuri luate în domeniul economic, social și cultural, s-a realizat un progres general al populației românești.

Pe lângă disciplina militară, s-a dezvoltat între comunele grănicerești o puternică solidaritate sprijinită de o comunitate de interese. Această solidaritate a constituit mai târziu un zid de rezistență împotriva tendințelor de deznaționalizare și deposedare a drepturilor posedate.

Patrimoniul comunei cuprindea la acea vreme 375 case, dispuse în lungul văii Bistrița, 10 terenuri, între care unele aveau grădini cu odăi în câmp, mori de făină, fierăstraie, păduri, numeroase pâraie, stâncării, un munte numit Strunioru și două fântâni de slatină, una aparținând comunei Tiha Bârgăului.

Până în anul 1776 comuna Bistrița Bârgăului (Borgo Bârgău) era respirată pe dealuri submontane, în acel an oamenii fiind siliți să-și facă casele unii lângă alții în actuala vatră a satului, pe teren primit de la stăpânire, atunci au construit și drumul care străbate satul.

Anii 1812 – 1816 au fost ani de foamete – mulți locuitori ai comunei și-au lăsat casele și au plecat în Moldova în căutare de hrană.

Anul 1936 a făcut multe victime în rândul țăranilor din sat prin holera care a bătuit zona.

Alte evenimente care au avut loc au fost :

- În anul 1839 s-a construit drumul spre Colibița, pe Valea lui Ștef ;
- În anul 1851 se desființează Regimentul II grăniceresc având repercusiuni și pentru populația din Bistrița Bârgăului .
- În anul 1852 s-a înființat fântâna de Slatină de la Slătioara ;
- În anul 1861 ia ființă „Districtul autonom românesc al Năsăudului” care a înglobat 44 sate grănicerești printre care și Bistrița Bârgăului.
- În anul 1865 s-a deschis fântâna de la Slătioara ;
- În anul 1867 s-a instaurat dualismul austro-ungar care a spulberat mari speranțe locuitorilor din Bistrița Bârgăului.
- În anul 1869 s-a construit drumul de pe Blaju cu ajutorul comunelor din Bârgău ;
- În 1882 s-a terminat construcția bisericii din Colibița .
- În anul 1898 a fost finalizată construcția căii ferate pe distanța Bistrița-Bistrița Bârgăului ;
- În anul 1918 prin destrămarea Imperiului Austro-Ungar s-a introdus administrația românească pe aceste meleaguri .

- Între anii 1920 și 1924 s-a construit calea ferată îngustă, pe distanța Bistrița Bârgăului-Colibița până în muntele Dălbidan și Colbul (cca 30 Km).

- În anul 1925 s-a schimbat denumirea satului din Borgo Bistrița în Bistrița Bârgăului, prin Decretul Regal Nr.2465 publicat în Monitorul Oficial Nr.220 din 7 oct 1925

- În anul 1940 până pe data de 12 oct.1944 a fost reinstalată dominația și administrația maghiară în Ardealul de Nord deci și în Bistrița Bârgăului.

- La 13 martie 1945, comuna Bistrița Bârgăului a revenit la administrația românească, odată cu întreg Ardealul.

- În anul 1963 a început construcția noului local de școală cu clasele I-VIII, din sat. Cu sprijinul întovărășirii s-a acoperit localul nou de școală.

Marile evenimente istorice petrecute în toată această perioadă peste Carpați și în toată țara au fost :

- Unirea Principatelor Române (1859) și dubla alegere ca domnitor a lui Al. Ioan Cuza;

- Războiul de independență din anii 1877 – 1788;

- Al doilea război mondial ;

- În lunile octombrie – noiembrie 1918 locuitorii din Borgo Bistrița alături de conaționali lor transilvăneni au pregătit Marea Adunare Națională de la Alba Iulia ce a avut loc la 1 Decembrie prin care s-a proclamat Marea Unire cu Statul Român .

În urma reformei agrare din anul 1921 un număr de 103 familii din Bistrița Bârgăului au fost împroprietărite, în special cu lot de casă .

Un rol important în perioada interbelică l-a avut stațiunea balneoclimaterică de la Colibița –renumită pentru aerul ozonat și peisajele sale.

Anul 1940 este considerat de România „anul întunericului” deoarece i se impuse să cedeze Ungariei nord-vestul Transilvaniei, iar Bulgariei –Cadrilaterul.

URSS a anexat forțat Basarabia, nordul Bucovinei și ținutul Herța. Prin Dictatul de la Viena din 30 august 1940 României i-a fost răpit nord-vestul Transilvaniei cu o suprafață de 43.492 Kmp și o populație de peste 600.000 locuitori, în majoritate români. Așa se explică faptul că Bistrița Bârgăului ca de altfel întreaga vale a Bârgăului a intrat sub dominație hortistă până în anul 1944.

Din punct de vedere administrativ s-a revenit la comitate. Comitatul Bistrița-Năsăud cuprindea 4 plase: Bistrița de Sus. Bistrița de Jos (care cuprindea și Valea Bârgăului), plasa Năsăud și plasa Rodna.

În toamna anului 1944 trupele hortiste în retragere, orbite de furie, s-au datat la jefuirea populației sătești, la incendierea fabricilor de cherestea din Ilva Mică, Bistrița Bârgăului, Susenii Bârgăului, au distrus poduri, căi ferate, etc.

Printre cele 7 victime ale masacrului comis de hortiști , la Prundu Bârgăului, la poalele muntelui Heniu, în noaptea de 10-11 octombrie 1944, au fost Popandron George (1882-1944) și Rogină Simion (1899-1944) din Bistrița Bârgăului, ambii muncitori forestieri.

Datorită ocupației sovietice în România s-a instaurat treptat regimul comunist de tip sovietic.

În decembrie 1944 județul Năsăud s-a reorganizat. În decembrie 1945 județul era alcătuit din 4 plase: Plasa de Sus avea mai multe notariate, (printre care și Bistrița Bârgăului), Plasa de Jos, Plasa Năsăud și Plasa Rodna.

În 1948 are loc o nouă arondare administrativă a județului Năsăud, format din orașe, comune suburbane, comune rurale, și sate aparținătoare, toate acestea organizate în 6 plase :Plasa Centrală cu 14 comune, Plasa Șieu, Plasa Lechința, Plasa Rodna, Plasa Bârgău și plasa

Năsăud. Plasa Bârgău cu reședința la Prundu Bârgăului avea 9 comune și 16 sate. Comuna Bistrița Bârgăului era comună rurală cu satul aparținător Colibița, care devine din cătun sat.

Plasa Bârgău cuprindea : Bistrița Bârgăului cu Colibița, Dorolea cu Cușma, Iad, Josenii Bârgăului cu Rusu Bârgăului, Mureșenii Bârgăului cu Tihuța și Dornișoara, Prundu Bârgăului, Satul Nou și Pietriș Susenii Bârgăului cu Mijlocenii Bârgăului și Tiha Bârgăului.

Prin Legea Nr 17 din ianuarie 1949 s-a trecut la reorganizarea administrativă de tip sovietic în regiuni și raioane, prin care s-au format sfaturile populare județene, orășenești și comunale ce urmau să fie alese.

Prin Decretul Prezidiului M.A.N. și Regulamentul de funcționare a comitetelor executive provizorii din aprilie 1949 s-au desființat prefecturile, preturile și primăriile și s-au organizat serviciile publice județene.

Prin Legea Nr. 5 din septembrie 1950 s-au creat regiunile și raioanele după modelul sovietic, comunele rămânând cele constituite în anul 1948.

În 1950 Republica Populară Română a fost împărțită în 28 de regiuni, între care și regiunea Rodna care cuprindea fostul județ Năsăud și părți din fostele județe Someș, Maramureș și Mureș.

Regiunea Rodna cuprindea 2 orașe, Bistrița și Năsăud, 77 comune și 201 sate, arondate în raioanele Bistrița, Năsăud, Beclean și Vișeu.

Raionul Bistrița a fost alcătuit din localitățile fostelor plase: Centrală, Bârgău, Șieu plus câteva sate din plasa Lechința. Comuna Bistrița Bârgăului a aparținut raionului Bistrița.

Prin Legea Nr 3 din 1960 a fost îmbunătățită împărțirea administrativă a teritoriului României prin reducerea numărului de raioane. Printre raioanele desființate a fost raionul Beclean, localitățile sale fiind repartizate între raionul Bistrița și raionul Dej.

Prin Hotărârea Comitetului Politic Executiv al Partidului Comunist Român din octombrie 1968 s-a trecut la desființarea regiunilor și raioanelor și la înființarea județelor actuale.

Județul Bistrița-Năsăud s-a constituit prin comasarea localităților din raioanele Bistrița, Năsăud și Beclean. Au mai fost preluate de la raionul Ludaș comunele Silivașul de Câmpie și Urmeniș iar de la raionul Reghin comuna Monor cu satul Gedin.

După terminarea războiului au fost impuse cote obligatorii în vederea achitării despăgubirilor de război prevăzute de Convenția de armistițiu din 12 septembrie 1944.

În perioada 1949-1962 are loc colectivizarea agriculturii. În majoritatea zonelor de câmpie s-au constituit Cooperative Agricole de Producție (C.A.P.-uri)

Pe Valea Bârgăului, datorită rezistenței manifestate de către țăranii din Rusu Bârgăului, Josenii Bârgăului și celelalte comune, nu s-a reușit înființarea de CAP-uri, rămânând o zonă necooperativizată.

Ca formă intermediară însă, au apărut întovărășirile. La Bistrița Bârgăului, întovărășirea denumită „8 Martie” a luat ființă în anul 1958/59. La început erau înscrși în această formă de colectivizare doar 20 de gospodării, iar până în anul 1960 numărul lor a crescut la 300 cu 500 hectare pășuni, din care cea mai mare parte erau pășuni comunale.

Printre activitățile prestate în cadrul întovărășirii era exploatarea lemnului, păstoritul și curățirea pășunilor comunale.

Este demn de menționat faptul că în cadrul întovărășirii din Bistrița Bârgăului nu s-a comasat nici un teren, iar de la oameni nu s-a luat nimic.

În anul 1964 s-a desființat întovărășirea.

În perioada care a urmat una din poverile mari care au îngreunat situația țăranilor a fost cantitățile mari de produse care trebuiau predate la stat prin contract sau prin achiziții.

Fiecare gospodărie era obligată să contracteze pentru stat, în fiecare an : un porc, sau 1 capete tineret taurin, miei, lapte, lână etc., iar în cadrul planului de achiziții care se realiza prin cooperativa de consum trebuia să se predea : ouă, păsări, cartofi, ceapă fasole, fân, miei, etc.

Comuna Bistrița Bârgăului avea de predat la contract, conform planului anual, 500-600 capete porci, 300-400 capete tineret bovin, 700 litri lapte de vacă și 7 litri lapte pe cap de oaie.

Dacă la această stare de lucruri mai adăugăm criza de alimente, criza de benzină, programul extrem de limitat al emisiunilor de televiziune, lipsa căldurii în apartamente, scoaterea la munci agricole de recoltare în perioada de toamnă a elevilor, a funcționarilor, etc. înțelegem pe deplin revolta poporului care a culminat cu Revoluția din Decembrie 1989.

Unul din marile obiective realizate, în ultima perioadă de timp, pe raza comunei Bistrița Bârgăului îl constituie Acumularea Colibița cu barajul și lacul de acumulare. Acest grandios obiectiv a fost realizat în perioada anilor 1976 -1995 având ca funcții: alimentarea cu apă a municipiului Bistrița, producerea de energie electrică, apărarea împotriva inundațiilor și dezvoltarea turismului.

Barajul de la Colibița are o înălțime de 92 m, o lățime la bază de 288,5 m, o lățime la coronament de 10 m., o lungime la coronament de 251 m. Volumul umpluturilor cu arocamente a fost de 1.625.000 mc. , iar volumul de beton încorporat a fost de 38.000 mc.

Lacul de acumulare format prin captarea râului Bistrița are o suprafață de 300 ha, o lungime de 7,4 km, o lățime de 1,3 km în zona extinsă, un nivel maxim extraordinar fixat la 805 m, iar volumul lacului este de 100 milioane m.c.

Centrala hidroelectrică Colibița este amplasată pe malul stâng al râului Bistrița, la ieșirea din localitatea Bistrița Bârgăului, la 6,5 km aval de baraj, având o putere instalată $P=21$ MW la un debit instalat $Q=15,5$ m.cubi/sec / și la o cădere maximă de 194,0 m.

În perioada de vârf numărul muncitorilor angajați în executarea lucrărilor a oscilat între 900 și 1100 de persoane. Totalitatea inginerilor, maiștrilor și muncitorilor care au lucrat la construcția barajului plus familiile acestora au constituit o comunitate distinctă cunoscută în zonă sub denumirea COLONIA STEGEA. Numărul persoanelor care locuiau în această colonie a fost de circa 2000, din care 600-1000 lucrau efectiv iar restul reprezentau familiile acestora. Din numărul celor care lucrau, pentru un număr de 300 -400 se asigura transportul la sfârșitul fiecărei săptămâni când se întorceau în localitățile lor de domiciliu, în județele Sălaj, Botoșani.

Pentru un număr de cca 120 de persoane care locuiau în localitățile din apropiere, se asigura transportul zilnic. Majoritatea din efectivul barajului locuiau permanent în această colonie, în blocurile de șantier construite cu destinație în acest scop.

În colonie existau un număr de 11 blocuri cu 352 apartamente în care locuiau acești muncitori și familiile lor. Pentru toți locatarii acestor blocuri era asigurată gratuit alimentarea cu apă, rețeaua de canalizare, iluminatul și încălzirea cu energie electrică.

În colonie mai existau: un dormitor comun, cu 60 de locuri, o cantină, un aprozar, un magazin alimentar, un magazin de pâine, un dispensar, o școală cu clasele I-VIII, o grădiniță, un cămin cultural, un cinematograful, o bibliotecă, un post de poliție.

În perioada ultimilor 14 ani administrația locală și-a concentrat eforturile pentru accelerarea procesului de modernizare a comunei prin realizarea unor proiecte finanțate din fonduri europene, fonduri guvernamentale, și fonduri existente din bugetul local. Dintre proiectele realizate redăm mai jos pe cele mai importante:

- Construirea unei Case de nunți
- Modernizarea, extinderea și dotarea spațiului școlar de la Școala generală Nr. 2 din Pustă
- Extinderea rețelei de apă și canalizare prin Programul ISPA
- Amenajarea unui centru de colectare a laptelui cu două tancuri de răcire
- Efectuarea lucrărilor de curățire și defrișare a pășunilor comunale
- Construirea unor localuri de stână în Corca, Poiana Calului, Cofuri
- Construirea a două poduri din beton la Cociorvă și la Tătarca
- Reabilitarea și modernizarea localului de școală cu clasele I-IV din sat

- Reabilitarea și modernizarea localului de școală cu clasele V-VIII
- Construirea unei săli de gimnastică
- Construirea a două baze sportive în sat
- Amenajarea de spații verzi în centrul comunei
- Reabilitarea și modernizarea localului Primăriei
- Amenajarea spațiilor de joacă pentru copii
- Asfaltarea ulițelor comunale și a unor drumuri forestiere
- Achiziționarea unui microbuz școlar
- Modernizarea (asfaltarea) drumului spre Colibița
- Construirea a 6 poduri din lemn
- Construirea și repararea unor punți de trecere peste apă
- Finalizarea lucrărilor de amenajare a Brigăzii silvice de la Stegea
- Dotarea școlilor cu calculatoare
- Construirea unui local nou pentru dispensarul medical
- Extinderea iluminatului public în comună
- Extinderea trotuarelor în comună
- Achiziționarea unor utilaje
- Efectuarea lucrărilor de reparare pietruire și nivelare a drumurilor comunale

C. ÎNCADRARE ÎN TERITORIU :

Comuna Bistrita Birgaului este întinsă pe o suprafață de 18.640 ha din care 698 ha teren arabil, 1.222 pășuni naturale, 1.105 ha fânețe naturale, 123 ha livezi, 14.352 ha teren cu vegetație forestieră, 113 ha curți și clădiri și 1.027 alte terenuri.

Populația comunei este de 4.491 locuitori din care 99% sunt de naționalitate română, iar 1% alte naționalități (rromi, maghiari).321 col.

Comuna Bistrita Birgaului, potrivit numărului de populație este comună de categoria a-II-a, și rangul IV privind încadrarea pe zone a terenurilor din intravilanul și extravilanul comunei Bistrita Birgaului, în conformitate cu prevederile art.2 alin.(2) lit.e),f) din Legea nr.351/2001,privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național Scțiunea IV-Rețeaua de localități.

D. AUTORITĂȚILE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE LOCALE

Autoritățile administrației publice prin care se realizează autonomia locală în comune sunt : Consiliile locale, ca autorități deliberative și Primarii ca autorități executive. Consiliile locale și primarii se aleg în condițiile prevăzute de legea privind alegerile locale.

Consiliul local Bistrita Birgaului este compus din 13 consilieri-constituit in baza Hotararii nr.3/23 iunie 2016, privind constituirea Consiliului local al comunei Bistrita Birgaului,având în anul 2017 următoarea configurație politică : 11 consilieri PSD, 2 consilieri PNL.

Atribuțiile principale ale Consiliului local sunt prevazute in art.38 din Legea nr.215/2001,legea Administrației Publice Locale.

Autoritatea executivă a comunei Bistrita Birgaului –Primarul comunei,a fost validat prin Incheierea Civilă nr.2773/CC/2016 din 22.06.2016, a Judecătoriei Bistrița în urma alegerilor locale .

Atribuțiile primarului comunei sunt cele prevăzute de art.68,art.69 și art.71 din Legea nr.215/2001,Legea Administrației Publice Locale.

Sediul autorităților Administrației publice locale exemplificate mai sus se află în localitatea de reședință a comunei Bistrita Birgaului str. Principala, la numărul administrativ 1326, unde se desfășoară cea mai mare parte a activităților acestora.

E. PRINCIPALELE INSTITUȚII ALE COMUNEI

În localitatea Bistrita Birgaului, își au sediul: Primaria comunei, Postul de Poliție, dispensarul veterinar, dispensarul uman (cu trei cabinele) școala generală coordonatoare și gradinița Bistrita Birgaului - trei sedii, trei Biserici ortodoxe, Biserica penticostală, biserica Martorii lui Ehoza, Oficiul poștal, centrala telefonică, cămin cultural și sala de nunti farmacia privată, centru de informare turistică, uzina electrică, stația de tratare a apei.

În localitatea Colibita își au sediul: școala primară, gradinița, cămin cultural, Biserica ortodoxă, punct medical uman, farmacie și unitatea militară.

În localitatea de reședință a comunei funcționează o instalație TV prin cablu, internet, rețeaua de apă și canal.

F. PRINCIPALELE FUNCȚIUNI ECONOMICE

La nivelul comunei Bistrita Birgaului activitățile preponderente sunt agricultura, creșterea animalelor, exploatarea și prelucrarea lemnului, prestări servicii și turism.

G. SERVICII PUBLICE EXISTENTE

În subordinea Consiliului local Bistrita Birgaului funcționează următoarele servicii publice:

1. Serviciul public de pompieri voluntari.
2. Ocolul Silvic Bistrita Birgaului, înființat în anul 2002, care administrează aurul verde al comunei Bistrita Birgaului în care comunitatea și-a pus multe speranțe pentru viitoarele realizări.
3. Serviciul pentru gospodărire comunala.

H. CERTIFICATE, TITLURI, DISTINCTII

(1) Cuplurile care au împlinit 50 de ani de căsătorie neîntreruptă, la data depunerii cererii și a actelor de stare civilă doveditoare și care domiciliază pe raza comunei Bistrita Birgaului, beneficiază de un premiu de fidelitate în sumă de până la 500 lei/cuplu și o diplomă.

(2) Pentru cea mai vârstnică persoană, în viață, din fiecare localitate componentă a comunei Bistrita Birgaului, conform evidențelor din lista electorală permanentă, întocmită de Biroul Județean de evidență Informatizată a persoanelor Bistrița-Năsăud, se acordă un premiu de longevitate în sumă de până la 500 lei/persoană și o diplomă.

(3) Acordarea premiului de fidelitate, a premiului de longevitate și a diplomelor se va face în baza dispoziției primarului comunei, în limita sumelor alocate cu această destinație în bugetul local, în cadrul unei festivități ce se organizează prin grija acestuia;

(4) Pentru persoane cu o contribuție deosebită pe plan politic, economic, social, cultural, științific, învățământ, sportiv, relații internaționale, apărarea drepturilor și libertăților cetățenilor, culte, administrație publică sau altor persoane importante pentru localitate se acordă titlul de « **CETĂȚEAN DE ONOARE** ».

Criteriile de atribuire a titlului sunt:

-titluri științifice;

- persoanelor in viata , cetateni romani sau straini ,nascute sau care au trait in comuna Bistrita Birgaului sau a caror activitate este legata de comuna ;
- persoanelor care prin activitate lor au contribuit la dezvoltarea si modernizarea comunei ;
- persoanelor care prin donatii au contribuit sau vor contribui la sporirea patrimoniului comunei ;
- persoanelor din domeniul invatamantului care au contribuit la pregatirea elevilor care au obtinut rezultate deosebite la concursurile si olimpiadele scolare organizate la niven national si international ;
- persoanelor din domeniul culturii si artei care prin creatiile si activitatea lor au contribuit la imbogatirea patrimoniului spiritual al comunei .
- persoanelor care prin activitatea stiintifica de cercetare desfasurata au facut cunoscuta comuna in tara si strainatate ;
- persoanelor care au obtinut rezultate deosebite in activitatea sportiva fiind medaliatate la campionatele nationale , olimpice sau mondiale ;
- persoanelor care au dat dovada de sacrificiu in situatii de calamitati naturale , incendii , etc ;
- altor persoane cu merite deosebite in domeniul politic , juridic , economic , social , cultural , invatamant , sanatate , sport , dezvoltare urbanistica , culte , administratie publica si altele , pe care Consiliul local al comunei Bistrita Birgaului le considera indreptatite sa primeasca acest titlu .

Titlul de « Cetatean de onoare » poate fi acordat si post mortem .

Criteriile potrivit carora se pierde sau se retrage aceasta distincție sunt :

- în cazul retragerii titlurilor științifice în urma unor fraude ;
- în cazul condamnării în urma săvârșirii unei infracțiuni.

Persoanele onorate cu aceasta distincție vor beneficia de scutire la plata impozitelor si taxelor locale pe toată perioada deținerii distincției.

I. CONSULTAREA CETATENILOR

Cetățenii comunei Bistrita Birgaului au dreptul de a participa prin modalitățile prevăzute de lege la viața politică, economică, socială și cultural-sportivă a comunei în conformitate cu Legea privind organizarea și desfășurarea referendumului nr.3/2000.

Consultarea cetățenilor se face în adunări publice organizate pe sate în conformitate cu art.68 lit.k) din Legea nr.215/2001, Legea Administrației Publice Locale, convocarea făcându-se de către primarul comunei, la inițiativa acestuia ori a unei treimi din numărul consilierilor în funcție, cu aducerea la cunoștință publică a scopului, datei și a locului unde urmează să se desfășoare aceasta.

Adunarea cetățenească este valabil constituită în prezența majorității reprezentanților familiilor și adoptă propuneri cu majoritatea celor prezenți. Propunerile se consemnează într-un proces verbal și se înaintează primarului, care le va supune dezbaterii Consiliului local în prima ședință de consiliu, în vederea stabilirii modalităților concrete de realizare și de finanțare, dacă este cazul.

Soluția adoptată de Consiliul local se aduce la cunoștință publică prin grija secretarului comunei.

Persoanele fizice și persoanele juridice de pe raza comunei pot participa efectiv la întocmirea documentelor adoptate sau emise de către autoritățile administrației publice locale, prin depunerea propunerilor și a sesizărilor în Punctul de Informare-Documentare a Primăriei comunei Bistrita Birgaului în conformitate cu Regulamentul de funcționare și organizare al Consiliului local al comunei Bistrita Birgaului

J. BUNURI MOBILE SI IMOBILE

Patrimoniul comunei Bistrita Birgaului este alcătuit din bunurile mobile și imobile aflate în proprietate publică și privată a comunei.

Bunurile mobile și imobile sunt supuse inventarierii anuale și sunt exemplificate în contabilitatea Primăriei.

Bunurile aflate în proprietatea publică și privată a comunei pot fi concesionate, închiriate în condițiile legii sau pot fi atribuite în folosință gratuită pe termen limitat persoanelor juridice fără scop lucrativ care desfășoară activitate de binefacere sau de utilitate publică ori serviciilor publice .

Concesionarea și închirierea se fac prin licitație publică, potrivit prevederilor legale.

Criteriile potrivit cărora se vor vinde bunurile aflate în proprietatea privată a comunei Bistrita Birgaului sunt următoarele :

Imobilele clădire aflate în proprietatea comunei Bistrita Birgaului se vor vinde persoanelor care sunt titulari ai unui contract de închiriere, la cererea acestora iar în cazul în care se va hotărî vânzarea acestor imobile iar chiriașul va refuza cumpărarea acestea vor fi vândute la licitație publică în condițiile legii.

Imobilele teren aflate în proprietatea comunei Bistrita Birgaului , în intravilanul localității vor fi vândute pentru construcții de locuințe respectându-se următoarele criterii :

*a)- persoana care participă la licitație să aibă domiciliul în comuna Bistrita Birgaului ;
b)- să nu dețină împreună cu familia mai mult de o locuință proprietate personală;
c)- să nu dețină teren, proprietate personală, în intravilanul comunei pentru construcții de locuințe ;*

d)-persoana care se înscrie la licitație nu va putea licita mai mult de 1 lot de teren pentru construcția unei locuințe necesară familiei ;

K.COOPERARI SAU ASOCIERI

În vederea finanțării și realizării în comun a unor acțiuni, lucrări, servicii sau proiecte de interes local, precum și de stabilire a unor relații de parteneriat cu unități administrativ-teritoriale similare din alte țări, autoritățile administrației publice locale comunale vor face demersurile realizării cooperării sau asocierii cu persoane juridice române sau străine, cu organizații neguvernamentale și cu alți parteneri sociali.La aceasta data este in derulare infratirea cu o localitate din Republica Moldova.

L.INSEMNELE LOCALITĂȚII :

Stema comunei Bistrita Birgaului a fost aprobată prin Hotărârea Consiliului local Bistrita Birgaului nr. 47 din 21.12.2009:

Descrierea stemei:

Stema Comunei Bistrița-Bârgăului se compune dintr-un scut împărțit în trei cartiere și timbrat cu o coroană murală cu un turn de argint.

Cartierul 1 (dreapta sus) pe fond roșu încărcat cu un un brad dezrădăcinat care are trunchiul verde și rădăcinile de argint.

Cartierul 2 (stânga sus) pe fond verde încărcat cu un urs de aur mergând spre dreapta.

Cartierul 3 (jos) pe fond de azur încărcat cu un brâu undat dublu, de argint, și un zid de argint.

-Explicatia heraldica a culorilor si simbolurilor.

Semnificațiile elementelor însumate:

Bradul dezrădăcinat reprezintă zona de munte în care este situată comuna Bistrița-Bârgăului și bogăția în păduri de brazi.

Ursul de aur reprezintă bogăția în vânat a pădurilor.

Brâul undat dublu, de argint, reprezintă lacul Colibița iar zidul de argint, reprezintă barajul care a dus la formarea acestui lac.

Coroana murală cu un turn de argint semnifică faptul că așezarea are rangul de comună.

.ATRIBUIRE ȘI SCHIMBARE DENUMIRI :

Schimbarea denumirii străzilor în comuna Bistrita Birgaului se poate face adoptarea unei Hotărâri a Consiliului local privind aprobarea nomenclaturii stradale.

ADOPTAT ÎN ȘEDIȚA CONSILIULUI LOCAL DIN DATA DE 13MARTIE 2018 .